

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan svečer, izimaj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld. za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vojna.

Srbska brzjojavka, da so se vse štiri divizije zjediniše, nam je stoprav sedaj umljiva, kajti zjediniše so se res, a ne v Bolgarske, ampak na srbske zemlji. Razen Lješaninovega oddelka, ki pri Vidinu mirnim prebivalcem hiši bombarduje in uničuje, so se vse srbske čete umaknile na srbsko zemljo. Po mnogih porazih in po silnih izgubah — samo v Belemgradu je že 4000 srbskih ranjencev — drugače skoro ni bilo pričakovati. Vojna s tem še ni pri kraji, kajti Srbi bodo vse sile napeli, da bi rešili vsaj vojaško čast in ker je sklicana 2. rezerva in se bodeta glavni vojski pridružili še šumadijska in moravska divizija, skušali bodo vsekakor ustavljati se zmagonosnim Bolgarom. Natančneje o položaji naj se blagovoljno posname iz naslednjih brzjojavk:

Plovdiv 23. novembra. Danes brzjojavlja knez Aleksander z bojišča pri Slivnici: „22. novembra rekognoskovali smo ob 9. uri zjutraj ozemlje proti dragomanskemu prelazu in začeli boj s sovražnikom. Ker je sovražnik bil močen in v trdnih pozicijah, morale so se rezervne čete udeležiti boja. Po dolgem in ljutem boju vzeli smo sovražne pozicije in prisilili sovražnika, umakniti se. Boj je trajal do večera.“ Knez je bil vedno na bojišči.

Varna 24. novembra. Poslednje bolgarske čete v Burgasu prepeljali so na ladijah semkaj.

Pariz 24. novembra. Srbski zastopnik Marinović izjavil se je proti uredniku „Gaulois“-a: **Boj je zgubljen**, bolgarsko združenje fait accompli vsled sodelovanja vzhodnjermeljskih čet.

Sofija 23. novembra. Minister vnanjih zadev Čanov izročil je diplomatskim agentom velevlastij sledečo okrožnico s prepisom telegramov, ki so se menjali mej knezom bolgarskim in velikim vezirjem. Telegram velikega vezirja se glasi: „Vaš telegram z 18. t. m. sem dobil in ga predložil sultanu. Vaša visokost poroča, da ste se umaknili s četami iz Rumelije in vrnili v Bolgarijo. To se strinja z vazalnimi razmerami kneževine k naši državi. S spoštovanjem Berolinske pogodbe pridobila je Vaša visokost novo naklonjenost velevlastij. Cesarska vlada ne bode dopuščala, da bi se vsled konflikta srbskih in bolgarskih čet jedna točka premenila na bolgar-

ski meji. To se je že objavilo srbske vlad. Kar se tiče sredstev, da bi Srbe spravili domov, mislim, da Srbija tako dolgo ne bode slušala opominovanja, dokler se ne ustanovi popolni status quo ante, vendar zmatra Porta za umestno, da v sporazumljeni z Vašo visokostjo predlaga srbski vlad premirje, hkratu pa odpošlje cesarskega komisarja v Plovdiv, da prevzame upravo ter se tako odvzame srbski vlad vsak povod za agitacije in varuje Berolinska pogodba. Prosim Vašo visokost, da izjavite svoje mnenje o premirju. Kiamil.“ Telegram knežev iz Slivniškega tabora se glasi: „Dobil sem brzjojavko Vaše visokosti. Konstatujoč, da je Srbija napovedala vojno, izjavljam, da zmatram za dolžnost ponoviti, da bi bila imela cesarska vlada zabraniti napad sovražnikov, ker sem potoval v Plovdiv, da se obvaruje prelivanje krvi in vzdrži red, le z ozirom na Srbijo in to ni nič imelo opraviti s turško državo. Ker je Srbija proti mejnarodnim pravom brez kazni suverenega dvora rušila meje kneževine, zmatram za sveto dolžnost z ozirom na pale na bojišči in na svojo vojaško čast, da ne predlagam, pa tudi ne vsprejem premirja, dokler Srbi popolnem ne ostavijo Bolgarije, in še le tedaj bodem pritrtil sklepanju miru, kadar bodem na sovražnej zemlji. Kar se tiče mnenja Vaše visokosti, da Srbi ne bodo slušali opominovanj, dokler se ne ustanovi popolni status quo ante, dovoljujem si izjaviti, da se ne strinjam z mislijo Vaše visokosti. Za dolžnost zmatram izjaviti, da bi se v Vzhodnji Rumeliji motil red, ko bi se tja poslal cesarski komisar, predno Srbi ostavijo kneževino in se jaz bojujem na čelu vojske za osvobodjenje bolgarskega ozemlja. Tedaj naj blagovoli Porta to vprašanje odložiti, dokler se ne naredi mir s Srbijo. Aleksander.“ Omenjena okrožnica ministra Čanova se glasi: „Pri sedanjih resnih razmerah, v katerih je Bolgarska, ukazal mi je knez Vam objaviti, da jamči za mir in red v Rumeliji, a zmatra sedaj, dokler je on na čelu bolgarski vojski za nevarno in prenaplajeno, da bi Porta poslala v Plovdiv komisarja, kakor je predlagala. Ta naredba bi v sedanjem trenutku jako vznemirila prebivalstvo v Rumeliji in Bolgariji, kar bi imela nevarne posledice, za katere on ne prevzame odgovornosti. Ker prebivalstvo v kneževini in Rumeliji vsled kneževih naredb živi v redu in miru, prosi

knez v imenu humanitete, da se komisar še ne odpošlje in se rumeljsko vprašanje še le tedaj obravnava, ko bode srbsko-bolgarska vojna končana in mir sklenen, kateri bode zadostil dostojnosti, časti in žrtvam bolgarskega naroda, kneza in njegove vlade.“

Peterburg 24. novembra. „Journal de St. Petersburg“ misli, da bodo vlasti na zahtevanje Rusije storile kake korake, da se ustavi bojevanje mej Bolgarijo in Srbijo. Mi se nadejamo, pravi ta list, da bodeta pa tudi obe vladi sami prevideli, če tudi se je težko ustavljati strastim, da je v interesu narodov, da utakneta meče v nožnice.

Pirot 24. novembra. Tri dni že ni bilo večjih bojev. Bolgari neso zmožni za ofenzivo. Srbska vojska je v dobrih pozicijah in težko čaka, da se zopet začne ofenziva.

Belgrad 24. novembra. Srbi se popolnem umikajo. Glavni stan je baje še v Pirotu. General Milutin Jovanović se je neki ustrelil. Podrobnosti o srbskih pozicijah še ni. Tukajšnje moštvo druge rezerve, 4 batalijoni, odšlo je na bojišče. Jutri odide kakih 500 konjnikov, topničarstvo odrine v četrtek. Upajo še vedno, da se obrne sreča. Vojaki so jako naudušeni.

Ustanovni odbor družbe sv. Cirila in Metoda

deluje s srečnim vspohom. Vabil k posvetovanju od 26. septembra t. l. glasečih se na to: ali naj bi se v kakem kraju ustanovila ta družba ali ne — odposlalo se je rodoljubom po Kranjskem in Štajerskem v zadostnem številu. Isto tako se je vročilo koroškim Slovencem dovolj pooblastil od 8. septembra t. l. naj namreč smejo ustanovljati podružnice v zato primernih krajih. Prav tako pooblastila razpošilja družba te dni po Ljubljani, kjer se bo brezdvombeno osnovalo več podružnic; ter Goriškem, Tržaškem in po nekotikem v Istri.

V kratkem času, kar posluje, je prejela družba 62 pismenih poročil. Naj tu očitno zabeležimo o teh pojavih raznih domoljubov to, kar bi utegnulo zanimati občinstvo po Slovenskem sploh. Zapisano je vse v tem redu, v kojem so dohajale ustanovnemu odboru vesti in sestavljen je pričujoči pre-

LISTEK.

Božična noč v Sakramentovej dolini.

Kalifornska povest.

(Spisal Bret Harte, poslovenil Vinko.)

(Dalje.)

Njegove zakonske izkušnje neso bile preveč srečne, in to je vedel ves kraj. Njegova prva žena, nežna brdka majhna ženska, morala je na tihem pretrpeti mnogo ljubosumnosti in nezaupnosti svojega soproga. Ta je naposled nekega lepega večera ves Simpsons-Bar povabil v svojo domačijo, da bi v pričo vse srenje dokazal njeno nezvestobo. Ljudje so prišli, a našli so sramožljivo malo ženo mirno in tiho opravljajočo domače dolžnosti svoje. Zaradi tega so jo morali osramočeni in zmešani potegniti. Tankočutna ženica pa je jedva pretrpela zbežanost, v katero jo je spravilo to brutalno osramotenje. Le z veliko težavo se je zopet toliko zavedla, da je ljubimcu svojemu pomagala iz predala, v katerem ga je bila skrila, ter da je potem odbežala z njim. Zapuščeni soprogu v tolažbo... Sedanja žena

starega bila je njegova kuharica. Bila je okorna, zvesta in bojevita.

Predno je mogel odgovoriti, opomni Joe Dimmyck jako pikro, da je vendar hiša starega in nobene družega. Prisegajoč na nebeške moči, trdil je, da bi on na njegovem mestu povabil ljudij, kolikor bi jih le hotel, tudi če bi s tem v nevarnost spravil vzveličanje svoje. „Zlobne sile,“ pristavil je, „bi se zaman borile z menoj...“ Vse to je izrazil s popolnostjo in krepkostjo, ki se je se vé da izgubila v opisu, ki je bil tu potreben.

„Se vé da!... To se umeje!... Tako je,“ dejal je stari zadovoljno nabirajoč čelo v gube. „Od te strani tukaj ni nobene zapreke... Hiša je moja, sezidal sem jo čisto s svojima lastnima rokama... Nje se le nikar ne bojite, fantje... Morebiti malo vzraste... kakor imajo že babine navado... a se bode že skrčila.“

Doslej Dick Bullen, proročišče in vodja Simpsons Barski še ni govoril. Zdaj vzame svojo lulo iz ust.

„Kako pa je kaj s svojim Johnnyjem, stari, to povej. Meni se zdi, da ni bil nič kaj zdrav videti, ko sem ga zadnjič dobil na cesti, kamene lu-

čajočega za Kitajci... Prav tak je bil videti, kakor bi ga nič kaj ne veselila ta zabava... Kaj sem že hotel reči: véraj je tam gori ob reki utonila cela truna Kitajcev... Precej mi je Johnny prišel na misel; ta jih bo gotovo zelo pogrešal... Morebiti je pa vendar mogoče, da bi ne prišli prav, ako je bolan, kaj?“

Očetu je bilo videti, da je ginen, — ne samo od ginljivega opisa, ki ga je podal Dick o izgubi, katera je zadela Johnnyja, temveč tudi od govornikove lepe nežnočutnosti. Hitel mu je zatrjevati, da je Johnnyju boljše, in da ga bo malo šale brez dvojbe razvedrilo. Po teh besedah ustane Dick, streže se ter veli:

„Zastran mene le... Hodi naprej, stari... Kvišku, stopaj!“

Nato poskoči, karakteristično zatuli ter plane ven v temo.

Gredoč skozi prednjo sobo vzame z ognjišča gorečo poleno. Drugi storé ravno tako ter se ustopijo tesno drug na drugega. Predno se je začudenemu lastniku Thompsonsove kramarije razjasnilo o nameravanji svojih gostov, bili so že vsi izginili.

(Dalje prih.)

gled po aktih od časa ustanovitve pa do današnjega dneva.

I. O že ustanovljenih podružnicah tako, kakor so podružnice same poročale. Kakor se spodobi, korakala je bela Ljubljana tudi glede naše družbe s svojo lučjo naprej. Ustanovila se je namreč 27. septembra tu 1. Ljubljanska podružnica. V odbor so se volili: prvomestnik notar Gogola, blagajnik Luka Robič, zapisnikar tajnik Lah, podprvomest. vodja Praprotnik, podblagajnik dr. Starč, podzapisnikar prof. dr. Požar.

15. oktobra se je v Ptuji osnovala podružnica. V načelstvo so se izvolili: prvomestnik dr. Čuček, blagajnik koncipient dr. Jurtele, zapisnikar učitelj Kavkler. — 15. oktobra se je pooblastil biležnik dr. Gršak, da je ustanovil podružnico v Ormoži. — 18. oktobra se je podružnica ustanovila v Gorici ter so bili voljeni v načelništvo: prvomestnik prof. dr. Gregorčič, blagajnik Anton mejni grof Obizzi, zapisnikar učitelj Kanzler, — namestniki: Ivančič, Goljevšček in prof. dr. Kos. — Dne 25. oktobra se je konstituirala podružnica v Celovci. Prvomestnik prof. Einspieler, blagajnik Rossbacher, zapisnikar Haderlap. — 20. oktobra so članovi Graškega akademičnega društva „Triglav“ sklenili osnovati si podružnico ter sta t. č. predsednik stud. iur. Rogina ter t. č. tajnik Blaž oznanila ta korak ustanovnemu odboru. 3. novembra se je tam podružnica ustanovila — Začetkom novembra so predložili oblastnijska pravila za podružnico Celjski rodoljubje pod prvomestništvom dr. Vrečka. — Dne 8. novembra se je ustanovila podružnica v Novem mestu. Dignitarji so jej: prvomestnik prof. dr. Marinko, blagajnik tiskar Krajec, zapisnikar prof. Koprivšek. — 9. novembra se je osnovala podružnica za Metliški okraj. Prvomestnik je dekan Aleš, blagajnik kapelan Jaklič, zapisnikar posestnik Navratil: podprvomestnik notar Štajer, podblagajnik nadučitelj Šest, podzapisnikar pristav Zupan. — 15. novembra se je konstituirala podružnica v Turjaku. Odbor jej je: prvomestnik Gruden, blagajnik oskrbnik Vdovič, tajnik neznan.

19. novembra iz Maribora naznanja dr. Rudolf, da se je tam izvolil podružnični osnovalni odbor ter so mu opravitelji: dr. Radač, dr. Mlakar in dr. Rudolf. — Razni tukajšnji imenovanci so, kakor se umeva ob sebi, tudi dopisovali ustanovnemu odboru v Ljubljano — in sicer nekateri njih celo več, nego jedenkrat.

II. Iz časnikov je izvedel ustavni odbor o teh-le podružnicah: 30. oktobra se je ustanovila podružnica v Železnikih. V društveno načelništvo so župnik Mrak, kapelan M. Kljun in mlinar Oblak. — 15. novembra se je osnovala v Bledu. Prvomestnik dekan Razboršek, blagajnik nadučitelj Trojar, zapisnikar Žarkoljub Šraj; podprvomestnik župnik Gnjezda, podblagajnik in podzapisn. nadučitelj iz Gorij Žirovnik. — 8. nov. v Trstu. Prvomestnik župnik sv. Jakoba Fabris, blagajnik in zapisnikar kooperator sv. Antona Varl, podprvomestnik kapelan sv. Jakoba Sever. Odborniki: posestnik Seražin, mehanik Baša, Lloydov uradnik Mavrič, posestnik Hrvatin, nadzornik Bunec in Lloydov nadzornik Primožič.

III. Naslednje podružnice so upravljevali sedaj v ustanovljenosti: 8. oktobra je predsednik Dunajskega akad. društva „Slovenije“ drd. med Marolt poročal, da hoče sklicati ustanovno sejo. — Vsled izjave 9. oktobra se trudi za podružnično ustanovitev v Kobaridu učitelj Gabršček. — 14. oktobra piše iz Sevnice notar-župan Vršec, da oskrbi podružnico za tamošnji sodnijski okraj. — Po pismu 19. oktobra ustanavlja dr. Prus podružnico v Konjicah. — 25. oktobra poroča iz Kamene Gorice Adolf. Žl. Kapus, da je tamošnji župnik Bernik za ustanovitev delovati začel. — Po pismu 30. oktobra osnuje podružnico na Dovjem župnik Ažman skupno s Kranjskogorskim župnikom Arteljem. — Od 2. novembra snuje na Vrhniki podružnico posestnik Josip Lenarčič. — Po poročilu dekana Rusa iz Litije, 2. novembra, se je tamošnji podružnični v ustanovitev odbral kurat Jarnej Zupančič. — Po poročilu 4. novembra začne v Kočevski Osilnici v aprilu 1886 župan Ožura za podružnico delovati. Takrat se namreč v tamošnjem kraju vrnejo gospodarji, ki so nekateri celo srenjski odborniki, z Ogerskega ter Hrvaškega od svojega dela. — Po listu 5. novembra je v Mokronogu prevzel pooblaščenstvo sodnik dr. Škofič. — 6. novembra piše dekan Skubic, da poskrbi za ustanovitev ter rad prevzema korespondenco za Ribnico. — Vsled dopisa župnika Šo-

kliča, 10. novembra, se podružnica ustanovi v Loki krog Božiča. — Po oznanilu 13. novembra jo snuje v Črnomlju učitelj Šetina. — S pismom 19. novembra naznanja iz Šoštanja notar Katič, da se v kratkem izvoli tam podružnični ustanovni odbor.

IV. O mogoči ustanovitvi ali neustanovitvi podružnic so ustanovnemu odboru dopisovali ter večkrat prilagali uspešnih svetov: Iz Ormoža tajnik Vekoslav Krajec. — Po uredniku Anton Trstenjaku vodja Bradaška iz Gradca. Iz Poličan župnik Benedikt Jurij. — Iz Skal dekan Trafenik. — Iz Kranja dekan Možnarec. — Iz Loža župan Gregorij Lah. — Iz Naklega kapelan Vrhovnik. — Iz Spodnje Idrije župnik Horvat. — Z Iga župnik Dolenc. — Iz Medvod poštar Kavčič. — Iz Trsta Ivan Dolinar. — Iz Hoterderšice župnik Belar. — Iz Dol, v Šmartniški dekaniji, župan Vrtačnik. — Iz Starega Trga župnik Davorin Trstenjak. — Iz Dražgoš administrator Boncelj. — Iz Železnikov kapelan M. Kljun. — Iz Čateža župnik Hofer. — Z Ježice župnik Povše. — Iz Lahovega pri Novi vasi posestnik Modic. — Iz Šmartnega na Paki župan Steblovnik. — Iz Moravč kanonik-dekan Toman. — Iz Nove Oselice župnik Matija Lavrič. — Iz Kovorija župnik Krištofič. — Iz Celja odvetniški kandidat Ivan Dečak. — Od sv. Jošta nad Vrhniko župnik Kočevar. — Iz Gorij nadučitelj Žirovnik. — Iz Notranje Bistrice kurat in slov. pisatelj Bilec. — Iz Kočevja dekan Kresč. — Iz Novega mesta državnega pravnika namestnik dr. Ferijančič. — Iz Črnomlja notar Kupljen. Iz Komende sv. Petra posestnikov sin Andrej Mejač.

V. Denarna podpora. Po znanih pravilih dopošiljajo podružnice svoječasno denarne dohodke glavni družbi v Ljubljano. A vendar ta odločba ni preprečevala ognjenosti nekaterih posameznikov. Prvi obolus na altar verske ter domovinske ljubavi je položil že pred meseci kapelan iz Naklega Vrhovnik — poslal je 5 gld. — 12 sept. je izročila kot pokroviteljica slavna posojilnica v Mariboru 100 gl. — 9. oktobra dobročinni spolek „Brouk“ iz Prage 5 gld. — 11. oktobra učiteljski pripravniki iz Kopra — ubogi udovi iz Jeruzalemskega temlja podobni: 5 gld. — 20. oktobra dekan Fran Trafenik 10 gld. — 7. novembra posestnik Lenart Gradišek 1 gld. 23. novembra župnik v Dornbergu Filip Kramar 3 gld. — 23. oktobra kapelan Vrhovnik sopetnik 5 gld. — Ne moremo tajiti, da bi nam ne bili dobro došli ti darovi v prvih potrebah ustanovne družbe. — Sicer so pa koj ob svojih začetnih shodih podružnice in domoljubi nabrali sem ter tja precej denarja ter ga sami poobrestili sadunosno. Tako n. pr. so priprosti seljaki v Naklem 18 okt. zložili 18 gld. 80 kr. V Ptujem pa se je nabralo ob ustanovi tamošnje podružnice 60 gld.

To je tedaj delovanje in uspeh delovanja družbe sv. Cirila in Metoda.

8. nov. so se zbrali vsi peteri udje ustanovnega odbora v Ljubljani in njega prvomestnik je prevzel nalogo posameznim objavljenim nasvetom ustreči s spisi, ki je sam sestavi. V najkrajšem času se vse potrebno priobči ter tudi dopošlje onim, ki žele polajšave v svojem poslovanju. Trdno se upa, da se bo po vzajemnem trudu družba sv. Cirila in Metoda razširila po vseh pokrajinah, kjer nam doni na uho mili slovenski glas. — Roko k sodelovanju popuži brezskrbno tu vsak, bodi si katerega koli stanú in katerega koli dostojanstva. Družba namreč strogo izključuje vsako kakoršno si bodi politično primeševanje. Po eminentno vernem in eminentno patrijotičnem polji orje te družbe napredujoči plug. Smoter jej je verska ter vednostna izobrazba ljubljenege si rodu. Če kdo, sme si biti pač družba sv. Cirila in Metoda svesta in sme si ostati tega svesta, da uprav ona deluje v najzvišenejem pomenu naše devize: Vse za Boga, vse za cesarja, vse za domovino.

V Ljubljani 22. novembra 1885.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 25. novembra.

Po božiči se bode državnemu zboru predložil načrt zakona o zavarovanju delavcev proti boleznim in nezgodam in zakon o reformi rudokopskih blagajn. Ministerstva so dobila jako veliko statističnega gradiva, na podlagi katerega se bodo izdelali načrti omenjenih zakonov.

Konservativni štirski deželni poslanci imeli so posvetovanje v Gradci. Sklenili so neki, da bi se uvelo zopet duhovno nadzorstvo šol, omejila svo-

bodna ženitva in da bi se strogo izvajal zakon prot vlačugarje m.

V gališkem deželnem zboru se bode zopet sprožilo vprašanje, da bi se trgovska zbornica preselila iz Brodyja v Tarnopol. Deželni zbor je že prejšnja leta sklenil več tacih resolucij, pa se vlada na nje ni ozirala. — Nadalje se bode v gališkem deželnem zboru tudi razgovarjalo, da bi se osnoval deželni kulturni svet in da bi se kmetijskim društvom gališkim dovolilo voliti nekaj zastopnikov za deželni in državni zbor.

Vnanje države.

Francoska zbornica potrdila je več volitev proti katerim so bili uloženi volilski protesti. Casagnac izjavil je v zbornici, da bode desnica glasovala za odobrenje vseh volitev, ker jako čisla svobodo občne volilne pravice. Ta izjava se ve da nema dosti veljave, ker so volilni protesti uloženi le proti volitvam monarhist v. Kdo ve, ali bi pa desnica ostala pri tej misli, ko bi upala ovreči volitve kakih republikanskih poslancev.

Nemškemu državnemu zboru se je predložilo poročilo vlade o letošnjem podaljšani izjemnega stanja v Lipsiji, Hamburgu in Berlinu. Poročilo trdi, da ni več videti, da bi se manjšala moč socializmov, ampak se je prej povečala. To kaže umor policijskega svetnika Rumpfa in pa, da se Mostovega revolucionarnega lista tiska 5000 iztisov, katerih jedva 500 ostane v Ameriki, drugi se pa po raznih potih spravijo v Avstrijo in Nemčijo.

Španjski kortesi skličejo se na 28. decembra. — Protokol o vprašanji Karolinskih otokov podpisali bodeta Nemčija in Španija 5. decembra.

Liberalci angleški imajo vedno manj upanja, da bi zmagali pri volitvah. Gladstonovi govori neso na volilnih shodih napravili nikakega posebnega utisa, ker stari državnik volilec ni obetal nobenih novih reform. Zmaga liberalcev je samo mogoča, ako bodo novi volilci iz hvalečnosti volili liberalce, ker so jim dali volilno pravico.

Angleška vojska je onostran Minlaka našla le neznamen upor. Birmanci se povsod umikajo pred njo. 21. t. m. prišla je v Silambo, ne da bi se bil pokazal sovražnik. Angleži neso imeli nikakih izgub. Kaker sedaj kaže, bodo Angleži brez velikih težav pokorili Birmo. Birmanci so zgubili ves pogum, ker njim je Kitaj odpovedal vsako pomoč. Indijska vlada že ukrepa, kako upravo bode upeljala v Birmo, ko si jo prisvoji.

Dopisi.

Iz Celja 21. novembra. (Veliko veselje) vlada mej nemškutarji in Nemci, kajti vršila se bo sodba nad slovenskimi gimnazijci. Izvršili so ti „Hochverrath an unserem deutschen Gymnasium“ kakor se je jeden profesorjev v sveti jezi izrazil. Čujte: peli so v imendan presvetle cesarice pri maši avstrijsko cesarsko himno slovenski. Zaradi tega nečuvnega zločina bode jih sedaj, kakor se čuje, cela vrsta izključena.

Človek mora kar strmeti: smo li še v Avstriji ali smo že res v Bismarckaniji? Da bo kdo zaradi tega preganjan, dijak izključen, ker je v Avstriji pel avstrijsko himno, kaj takega še menda v Avstriji ni bilo!

Razmere na naši gimnaziji so neznosne. Profesorji so skoro sami Nemci, ki se tresejo, če le čujejo slovensko besedo.

Nemški dijaki ovajajo na vse pretege svoje slovenske kolege ter imajo organizovano ovaduštvo, da vsako malenkost spravijo na znanje nemškim profesorjem. Nasprotno imajo nemški profesorji „kneipe“ s svojimi dijaki. Jeden, se ve da nemški dijak skočil je jedenkrat na kegljišči „zur grünen Wiese“ „aus Hetz“ iz okna mimoidočemu nemškemu profesorju na glavo. Zgodilo se mu ni nič. Nemški profesor ga je v razredu samo opomnil, naj se v prihodnje „anständiger“ obnaša.

(Kakor je nam stvar znana, bilo je tako: Gospod ravnatelj prepovedal je po dosedanem običaji dijakom, da cesarske himne ne smejo slovenski peti. Dijaki se te prepovedi neso držali, rušili so disciplino. To stoji. Mi smo vselej zato, da se vzdrži disciplina, ki je v učiliščih neobhodna, pa smo odločni nasprotniki vsake skrajnosti. Da bi se zaradi tega, ker se je pela cesarska pesen slovenski, izključil le jeden dijak, bila bi več nego pretirana, več nego drakonična ostrom. Kljub temu, da se dijaki neso držali discipline, da je bilo kipeče rodoljubje silnejše, nego pokorščina, moramo namreč biti vsi veseli, da še gori v srcih naše mladine avstrijsko čuvstvo in neumestno in kvarno bi bilo, ko bi se Celjskim nemškim kričavcem na ljubo žrtvovali slovenski dijaki. Izključenje je sredstvo, katero se sme uporabljati le, kadar je neobhodno potreba. Pretirana ostrom pa nikdar nema dobrih nasledkov. Pomisliti pa je tudi, da je vsa stvar malslovsna, le v očeh zagrizenih Celjanov, ki bi iz vsake

muhe radi napravili slona, je gorostasna. Vidi se Celjanom, kako ozko je njih obzorje in kako slepa je njih strast. Zatorej, kdor neče posnemati Celjskih nemškutarjev, obdrži naj tudi pri tej priliki mirno kri. Uredn.)

Iz Kamnika 21. novembra. [Izv. dop.] Dan na dan pričakuje se že dlje časa kak dopis iz Kamnika, toda zaman. Nehote usiljuje se nam misel, da kakor vse, tudi včas dopisovalci spe. Nekdaj prijetnega socialnega življenja v Kamniku poprijela se je zadnji čas mlačnost, katere vir popisovati ni namen današnjega dopisa. V kratkem hočemo nekaj besed izpregovoriti o tukajšnji narodni čitalnici.

Že dlje časa je preteklo, odkar to društvo ni priredilo nobene veselice. Temu odbor društva sam na sebi ni kriv, društvo ima dovolj spretnih močij, katere so že od nekda z veseljem sodelovale pri dramatičnih predstavah, ali žalibog, igralec zgublja veselje, če mora igrati večidel praznim prostorom. Pa ako tudi to prezremo, je društvu oziroma odboru jako težavno postalo, kako igro spraviti na oder, ker se nežni spol brani sodelovati pri predstavah. Zakaj, naj molči sedanja zgodovina Kamniškega mesta tako dolgo, da pride boljša bodočnost. Ni se torej čuditi, da se je le z velikim trudom napravila v 15. t. m. v prostorih tukajšnje čitalnice veselica in tej naj bode v glavnem ta dopis namenjen.

Pesni Nedvedov „Pozdrav“ in Kocijančičevo „Slovo“ pelo je pevsko društvo „Lira“ precizno in se je posebno v prvi pesni odlikoval bariton-solo g. Malli-ja. Da sta se pa ti pesni dobro izvršili je v prvi vrsti zasluga neutrudljivega društvenega pevovodje g. Tomažič-a, in disciplina pevcev.

Igra „Mutec“ igrala se je kljub temu, da je bilo malo skušenj mogoče in da sta nastopili dve moči prvokrat na oder, — prav dobro.

Spretnost gosp. Gregorja Slabojne, gosp. Jože Steleta in g. Jože Fajdige nam je že iz njih večletnega delovanja prav dobro znana. Gospodičina O. je tudi zdaj svojo nalogo izvrstno rešila, gospodičina M., katera je prvokrat nastopila, pokazala je, da je in da bo jako pripravna in dobra igralka; gospod Šme, kateri je tudi prvokrat nastopil, je svojo nalogo primerno dobro izvršil.

Kot 4. točka programa predstavljal se je „Celjski pot“, krščen za spevoigro. Glavne naloge, kakor kovač (g. Tomažič), dijak (g. Malli) in Celjski pot (g. Binter), isto tako tudi uloge statistov izvršile so se v občno zadovoljnost, prouzročile so veliko smeha in odobravanja, in akoravno se je od neke strani slišalo, da ni umesten komični ta prizor na odru igrati, moramo to zavračati s tem, dá ravno komični prizori za tukajšnje razmere najbolj uga-jajo, naj se predstavljajo na odru ali pa v gostilni. Le zopet kmalu kaj jednacega!

5. točka programa bile so žive podobe z bengalskim ognjem.

Prvo: „Sirota na materinem grobu“, predstavljala je prav ginljivo gospodičina M., drugo, „Kaj pa to?“ pa trojica: gospodičina Mimica Šlakerjeva, g. Malli in g. Gregor Slabajna jako vrlo. kakor smo pričakovali, svesti si neutrudljivosti reditelja te točke g. Josipa Steleta.

Potem bil je živahen ples do belega dne.

Slednjič želimo le še to, da bi slavni odbor čitalniški kmalu nam zopet priliko dal, v društvenih prostorih zabavati se, in da ne bomo imeli povoda vprašati: ima li čitalnica še svoje prostore, v katerih smo se nekda tako dobro zabavali, ali ne? — Društveniki naj se pa blagovoljno polnobrajno vsake veselice udeležujejo, da bodo odbor in igralci imeli veselje, prirejati veselice, in da se ne bo plačevala visoka najemščina za prazna prostora.

Ker se ravno iz Kamnika dopisuje in ker se ni nadejati, da bi zopet v kratkem od tukaj kaj čitali, omenimo le še to, da je za šestmesečne prakse, katero je nastopil vodja okrajne žandarmerijske postaje g. Miha Bayer pri tukajšnji sodniji, premeščen kot poveljnik tega zavoda stražmešter g. Rajko Peterlin z Bleda v Kamnik. Ta vest nam je bila tem prijetnejša, ker smo pred še ne dolgim časom imeli čast tega gospoda kot vrlega rodoljuba spoznavati. Svest si mej svojega delokroga si je po svojem vseskozi taktnem postopanju, svoji značajnosti, in solidnem vedenju tudi izven službe pridobil, ne le pri njegovih podložnih in ne le pri prebivalcih tukajšnjega mesta, temveč tudi pri onih celega okraja toliko zaupanja in spoštovanja, da se nam umestno zdi tem potom slavno deželno žandarmerijsko poveljništvo prositi, da blagovoljno posre-

dovati izvoli, da se imenovani o priliki prestopa g. Bayerja v državno službo, imenuje definitivnim poveljnikom tukajšnje okrajne žandarmerijske postaje.

Gospodu Bayerju pa, kojega izvrstne zasluge za javno varnost so nam in kompetentnim krogom dobro znane, želimo k njegovemu novemu delokrogu najboljši vspeh.

Domače stvari.

— (Klub narodnih poslancev) se je konstituiral. Predsednikom izvoljen je g. L. Svetec, podpredsednika sta dr. vit. Bleiweis in Murnik, zapisnikarja Klun in Stegnar. Danes ob 3. uri popoldne ima klub zopet sejo. V klub sta bila vsprejeta novoizvoljena poslanca gg. Hren in Stegnar.

— (Deželni zbor Kranjski) pričel se je danes po slovesni sv. maši, katero je služil prošt J. Zupan ob 11. uri dopoldne. Navzočnih je bilo vseh 37 poslancev. Deželni glavar grof Thurn prične zborovanje z nagovorom v slovenskem jeziku naznanjajoč važnejše predloge, kakor preuredbo mestnega statuta in volilnega reda Ljubljanskega, nakup delnic za Kamniško železnico, premeščenje vinarske in sadjarske šole na Dolenjskem, predlog o uravnavi direktnih in indirektnih priklad. Nadalje omenja velike nesreče, ki je zadela Gorenjsko po hudi uri in povodnji posebno okolu Kranjske gore, pa tudi Vipavski okraj, da bode treba ukrotiti hudournike in Savo urediti. Opomni, da takih del ne zmore dežela, ter upa, da njo bode krepko podpirala država in da bode dotične ukrepe deželnega zastopa o tej zadevi gospod deželni predsednik krepko na merodajnem mestu podpiral. Deželni glavar naglašča potem veliko dobrotljivost Nj. Veličastva presvitlega cesarja, kateri je po vodi poškodovanim na Kranjskem podaril po raznih krajih vkupe 9000 gld., za kar mu zakliče hvaležno „Slava“ in „Hoch“, v kar ves zbor navdušeno pritrdi. Nemški nadaljevalje zahtevlje se deželni glavar tudi zasebnikom, ki toliko darujejo po vodi oškodovanim Gorenjcem in naznanja, da bode deželni odbor zboru predložil poseben predlog v tej zadevi. Svoj govor končal je slovenski s trikratnim „Živio“ in „Slava“! (Trikratni „slava“ „živio“ in hoch-klici!) Deželni predsednik baron Winkler slovenski in nemški pozdravlja zbor in izraža upanje, da bode njegovo delovanje plodonosno. On da bode obravnavam sledil z največjo pozornostjo in bode koristi dežele pri državi pospeševal, vsaj je blagor države zvezan z blagrom dežela. Vladnih predlog dosedaj ni, mogoče pa je, da v teku zborovanja katera dojde. Novi poslanci knezoškof dr. Missija, Hren in Stegnar storé obljubo. Deželni glavar so spominja potem smrti poslanca Karola Rudeža, kateri je bil za velike zasluge za kmetijstvo odlikovan z viteškim križem Fran Josipovega reda. Po svoji milosrčnosti in poštenosti je slovel Karl Rudež po vsej deželi. Blag mu spomin. Zbor v znak sožalenja ustane s sedežev. Nadalje se spominja umrlega g. Viktorja Smoleta, ki je zapustil za muzej Rudolfinum toliko premoženja in vse svoje zbirke. Dežela bode skrbela, da bode v Rudolfinumu njegov spomin trajno ohranjen. Zbor ustane s sedežev. — Rediteljema se volita poslanca: Kersnik in baron Lichtenberg; verifikatorjema: Robič in Dežman. — Finančni odsek: dr. Mošé (načelnik), dr. vit. Bleiweis, Kersnik, Murnik, dr. Vošnjak, Detela, dr. Poklukar, Dežman (namestnik), baron Schwegel, Luckmann in Šuklje. Šuklje dobil 11 slovenskih, 11 pa nemških glasov, drugi člani finančnega odseka voljeni so jednoglasno. — Gospodarski odsek: Detela, dr. Poklukar (načelnik), Pakiž, dr. Samec, dr. Papež, Obreza, baron Lichtenberg, Faber, vitez Gutmansthal (namestnik). — V pravni odsek: Murnik, Grasselli (načelnik), Hren, Svetec, dr. Mošé, Dežman (namestnik), dr. Mauer, dr. Papež, Faber. — Odsek za letno poročilo deželnega odbora: Šuklje, dr. Dolenc, Robič, dr. Sterbenec (načelnik), Deu, Faber, baron Taufferer (namestnik). — Peticijski odsek: Stegnar, Lavrenčič, Pfeifer (načelnik), baron Zois (namestnik), grof Auersperg. — Poslanec Svetec nasvetuje, da se presvetlemu cesarju izreče za toliko blagosrčno podporo, naklonjeno po vodi poškodovanim prebivalcem zahvala deželnega zbora in naprosi deželni predsednik, da to Nj. Veličastvu objaviti blagovoli, čemur zbor navdušeno z živio-klici pritrdi. Prihodnja seja naznani se pismeno.

— (Krajcarska podružnica „Narodnega Doma“ v Ljubljani.) Te dni prično se avstrijski deželni zbori; deželni poslanci snidejo se k tretjemu zborovanju cele sesije in bodo poslovali do Božiča. Ta dogodek, brez dvoma najvažnejši v našem notranjem političnem življenju, utegne najbolj vzbujati javno pozornost. Naravno tedaj, da se z njim pečajo malo da ne vsi avstrijski politični časopisi. Tudi naši slovenski časopisi spregovorili so že o tem predmetu več ali manj, pozdravili slovenske deželne poslance. Pri tem razmišljanju urine se tudi nam nehote sledeča misel. Bi li ne bilo primerno, da se narodni gg. deželni poslanci pri tej priliki spomnijo tudi na „Narodni Dom“. Vemo in prepričani smo, da so o njegovi koristi in pomembnosti za slovenski narod popolnoma uverjeni. Podjetje snuje se že lepo število let in želeti bi bilo, da se čim preje tem bolje izvrši. Treba vsestranskega napora in velike požrtvovalnosti. Izumili so se že vsi mogoči načini, ki naj bi podjetje pospeševali. Jeden teh je tudi naš, namreč z nabiranjem prostovoljnih doneskov na krajcarske in desetkrajcarske knjižice „Narodnemu Domu“ pomagati na nogo. Zelo bi nam tedaj gg. deželni poslanci ustregli in stvar bi na slovensko prebivalstvo gotovo ugodno uplivala, ako bi hoteli skupaj zbrani storiti kaj v prospeh naše ideje, naročiti kaj knjižic in žrtvovati nekoliko za uresničenje te ideje, ki ima tako blag končni namen. Razprodanih imamo sedaj 23 krajcarskih knjižic; zadnje dni smo dobili 22. knjižico pod št. 17 (poverjenik g. J. K.) iz Novega mesta in 23. pod št. 158 (poverjenik g. G. M.) iz Ljubljane. Razen tega došlo nam je tudi v pretečenem tednu zopet nekaj manjših svot, nabranih deloma na krajcarske, deloma na desetkrajcarske knjižice. Najtoplejšo zahvalo gg. nabiralcem za njihov marljiv trud. (Denar in oglasila pošiljati je g. dr. Josipu Starétu, blagajniku „Narodnega Doma“ v Ljubljani.)

— (Ministerstvo za ukin bogočastje) dovolilo je otroškemu vrtu v Gorici 200 gld. podpore proti temu, da smejo učiteljske kandidatke vrt brezplačno obiskovati in imeti na njem potrebne vaje, da bodo mogle z zrelostno izkušnjo vred opraviti tudi izpit iz vrtnarstva.

— (Našega rojaka, slikarja Janeza Šubica) imenoval je „Pfälzer Landrath“ v seji dne 19. t. m. definitivnim učiteljem na umeteljno-obrtni šoli v Kaiserslautern-u.

— (Gospod Anton Šlander,) vikarij v Celji, prezentovan je kot župnik v Slovenji Gradec.

— (Kapa prouzročila smrt.) Ključarski učenec Ludovik Sajovic gospe Ahčinove šel je danes popoldne ob 1/2 2. uri ob Ljubljani igrajoč se s svojo kapo, ki mu blizu Št. Peterskega mosta pade v vodo. Misleč, da jo bode že še kje ujel, teče doli ob vodi tako da pride do tovarne v Vodmatu, kjer je čez vodo napeljana žična vrv. Za vrv poprijemajoč se spusti v vodo in zagledavši plavajočo kapo, plane v vodo in valovi so ga požrli. Kakih 400 korakov izvlekli so ga pazniki iz prisilne delavnice že mrtvega. Vse poskušnje paznikov, h katerimi je tudi oskrbnik iz prisilne delavnice prihitel, da bi ga oživili, bile so zaman. Gospod oskrbnik iz prisilne delavnice je to nezgodo takoj naznanil.

— (Ustrelil) se je pred par dnevi notar Schwarzenberg na Vranskem. V Ljubljani in v Celji, kjer je prej služboval, bil je jako znana osoba. Denarne neprilike gnale so ga v smrt.

— (Kmetijska potovalna predavanja) ima tajnik c. kr. kmetijske družbe g. Gustav Pirc v soboto 29. t. m. dopoldne v Ribnici, v nedeljo 28. t. m. dopoldne v Dolenji vasi, popoldne v Sodražici in v ponedeljek 30. t. m. popoldne v Loškem potoku.

— (V poštne prometu) se je ta teden uvedlo nekaj novega. Kdor odpošlje poštni nalog ali stvar po poštne povzetji, more zahtevati, da poštno upraviteljstvo denarja ne doloži njemu v roke, nego da ga naj odplača poštni hranilnici ali pa kateremu izmed javnih kreditnih zavodov; to se zgodi, ako se taka zahteva napiše na poštni golic. Zastran tega se izdado nove golice, na katerih bodo stale te le opomnje: „Adresat povzetne-poštne nakaznice je lahko odpošiljatelj povzetnih stvari ali poštna hranilnica ali javen kreditni zavod. V odstavek povzetne-poštne nakaznice more se zapisati le ime in stanovišče odpošiljatelja ter prejemnika povzetne poslatve, vsota ter beležki uknjiženja. Za vnanje dežele mora odpošiljatelj povzetne poštne nakaznice samega sebe

